

ROZPORZĄDZENIE

Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich o wyborach do tymczasowych rad miejskich (Dz. Urz. № 7 — 5-VII. — 19 r.).

Na podstawie art. 2 rozkazu Naczelnego Wodza W. P. z dnia 12 maja 1919 r. o organizacji Zarządu Cywilnego na obszarach wschodnich, zajętych przez wojska polskie, ustanawiam ordynację wyborczą do tymczasowych rad miejskich na zasadach następujących:

Art. 1.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje w miastach: Brześciu Lit., Druskienikach, Grodnie, Kobryniu, Kowlu, Lidzie, Lucku, Nowogródku, Nowo-Wilejce, Oszmianie, Pińsku, Prużanie, Święcianach, Słonimie, Trokach, Wilnie, Włodzimierzu Woł. i Wołkowysku oraz w miastach, na które moc niniejszego rozporządzenia zostanie w przyszłości rozciągnięta.

Art. 2.

W miastach, mających mniej niż 5.000 mieszkańców, w skład rady miejskiej wchodzi 12 radnych. W miastach mających od 5 do 25 tys. mieszkańców, 24 radnych. W miastach, mających od 25 do 45 tysięcy mieszkańców, dodaje się do liczby 24 radnych 1-go radnego na każde rozpoczęte 2 tysiące mieszkańców, ponad 25 tysięcy. W miastach, mających od 45 do 100 tys. mieszkańców dodaje się do liczby 34 radnych jednego radnego na każde rozpoczęte 5.000 mieszkańców, ponad 45 tysięcy. W miastach mających powyżej 100 tysięcy mieszkańców, dodaje się do liczby 45 radnych jednego radnego na każde rozpoczęte 10.000 mieszkańców ponad 100 tysięcy, przyczem liczba radnych nie może przewyższać 70.

Dla uzupełnienia liczby radnych w razie ich śmierci albo w razie złożenia lub utracenia przez nich mandatów wstępują na ich miejsce kolejno kandydaci z tej samej listy kandydatów.

Art. 3.

Czynne prawo wyborcze do tymczasowych rad miejskich mają **wszyscy mieszkańcy bez różnicy płci, którzy ukończyli 21 lat i mieszkają stale w obrębie gminy miejskiej, conajmniej od 10-ciu miesięcy.**

W razach nieobecności przymusowej, lub spowodowanej emigracją dla celów zarobkowych, dostatecznymi dla posiadania czynnego prawa wyborczego co do zamieszkania będą dwa następujące warunki łączne:

- 1) zamieszkanie w mieście w czasie układania list wyborczych,
- 2) conajmniej roczne w okresie od 1912 do 1915 r. przed emigracją zamieszkiwanie w danem mieście.

Art. 4.

Nie mogą korzystać z praw wyborczych:

- 1) organy władzy nadzorczej, a mianowicie: **miejscowy komisarz okręgowy i miejscowy komisarz powiatowy lub miejski,**
- 2) **urzędnicy i niżsi funkcjonariusze służby bezpieczeństwa publicznego,**
- 3) osoby, znajdujące się w czynnej służbie wojskowej.

Art. 5.

Pozbawione są praw wyborczych:

Osoby, pozbawione praw, lub ograniczone w prawach na mocy wyroku sądowego, oraz osoby, przeciwko którym zostało wdrożone dochodzenie sądowe o przestępstwa, pociągające za sobą pozbawienie lub ograniczenie praw.

Art. 6.

Bierne prawo wyborcze posiadają osoby, które odpowiadają następującym trzem warunkom łącznie

- 1) **mają czynne prawo wyborcze i mogą z niego korzystać,**
- 2) **mają 25 lat skończonych,**
- 3) **umieją czytać i pisać w jakimkolwiek języku.**

Art. 7.

Głosowanie jest powszechne, równe, tajne, bezpośrednie i proporcjonalne według norm, regulaminem wyborczym określonych.

Art. 8.

Tymczasowe rady miejskie, obrane na zasadzie niniejszej ordynacji, będą urzędowały do 1 lipca 1922 r. o ile do tego czasu nie zostaną wybrane rady miejskie na podstawie nowej ordynacji.

Art. 9.

Regulamin wyborczy do tymczasowych rad miejskich określi osobne rozporządzenie Komisarza Generalnego.

Art. 10.

Rozporządzenie niniejsze uchyla sprzeczne z niem postanowienia, zawarte w rozporządzeniu z dnia 28 maja 1919 r. o wyborach do tymczasowej rady miejskiej w mieście Wilnie.

Warszawa, dn. 25 czerwca 1919 r.

Komisarz Generalny

(—) *Osmołowski.*

ZARZĄDZENIE

Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich ustanawiające regulamin wyborów do tymczasowych rad miejskich.

W myśl art. 9 rozporządzenia 25 czerwca 1919 r. o wyborach do tymczasowych rad miejskich na obszarach wschodnich, zajętych przez wojska polskie; wydaję następujący regulamin wyborczy:

Przepisy ogólne.

Art. 1.

Wybory w każdym poszczególnym mieście zarządzane będą przez Komisarza Generalnego drogą oddzielnych zarządzeń.

Art. 2.

Na skutek zarządzonych przez Komisarza Generalnego wyborów komisarz okręgowy zarządzi:

1. Utworzenie komitetów wyborczych,
2. Ustalenie list wyborczych,
3. Przedstawienie kandydatów,
4. Głosowanie,
5. Stwierdzenie wyniku głosowania i ogłoszenia tegoż.

Komitety wyborcze.

Art. 3.

Przeprowadzeniem wyborów w każdym mieście kieruje główny komitet wyborczy, składający się z przewodniczącego, mianowanego przez Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich, oraz członków, powołanych przez przewodniczącego z pośród osób, korzystających w danym mieście z biernego prawa wyborczego.

Art. 4.

Liczba członków głównego komitetu wyborczego łącznie z przewodniczącym wynosi:

- w miastach, liczących mniej, niż 25.000 mieszkańców — 6 osób,
- miastach, liczących od 25.000 do 45.000 mieszkańców — 7 osób,
- miastach, liczących od 45.000 do 10.000 mieszkańców — 8 osób,
- miastach, liczących więcej niż 10.000 mieszkańców — 9 osób.

Dla miasta Wilna liczbę członków głównego komitetu wyborczego oznaczy komisarz okręgowy.

Art. 5.

Główny komitet wyborczy ma prawo podzielić miasto na obwody głosowania i wyznaczyć dla każdego obwodu miejscowy komitet wyborczy w liczbie 5 członków z pośród osób, korzystających z biernego prawa wyborczego i nie będących członkami głównego komitetu wyborczego. Członkowie miejscowego komitetu wyborczego wybierają ze swego grona przewodniczącego.

Art. 6.

Dla prawomocności zebrań komitetów wyborczych niezbędna jest obecność większość ich członków. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Art. 7.

Członkowie głównych i miejscowych komitetów wyborczych pobierają z funduszków miejskich diety dziennie w wysokości 10 marek.

Art. 8.

Wszelkie koszty związane z przeprowadzeniem wyborów, pokrywa główny komitet wyborczy z funduszków miejskich. Potrzebne kwoty na żądanie głównego komitetu wyborczego asygnuje burmistrz. W razie stwierdzonego ubóstwa miasta może główny komitet wyborczy uzyskać zapomogę z funduszków Zarządu Cywilnego.

Art. 9.

Miejscowa władza administracyjna obowiązana jest udzielać komitetom wyborczym pomocy organów policyjnych w sprawach, dotyczących wyborów.

Art. 10.

Skład głównego komitetu wyborczego i miejscowych komitetów wyborczych, lokale i godziny urzędowania komitetów winien główny komitet wyborczy podać do publicznej wiadomości najpóźniej 5 dnia od daty zarządzenia wyborów.

Ustalanie list wyborców.

Art. 11.

Burmistrz pod nadzorem komisarza powiatowego, względnie komisarza miejskiego obowiązany jest sporządzić dla miasta, względnie dla każdego obwodu głosowania w porządku alfabetycznym listy osób, uprawnionych do głosowania w myśl art. 3-go rozporządzenia o wyborach do tymczasowych rad miejskich z dnia 25 czerwca 1919. W listach tych powinny być podane: imię, nazwisko, wiek, zawód i miejsce zamieszkania wyborcy. Osobno winny być sporządzane spisy osób, pozbawionych czynnego prawa wyborczego w myśl art. 5-go wspomnianego rozporządzenia. Sporządzone spisy należy przesłać głównemu, względnie miejscowym komitetom wyborczym, najpóźniej 10-go dnia po zarządzeniu wyborów.

Art. 12.

Listy wyborców po zbadaniu ich w ciągu 2 dni przez główny, względnie miejscowe komitety wyborcze, zostaną wystawione do przejrzania w lokalach głównego, względnie miejscowych komitetów wyborczych, na przeciąg 3 dni.

Art. 13.

Każdy obywatel pełnoletni może w ciągu 3 dni, wspomnianych w art. 12, wnosić do głównego, względnie do miejscowego, komitetu wyborczego piśmienne, odpowiednimi dowodami poparte, reklamacje o wykreślenie z listy, lub wpisanie na listę siebie lub jakiegokolwiek innej osoby. Reklamacje są poufne.

Art. 14.

Główny, względnie miejscowy, komitet wyborczy winien przesłać odpowiednie zawiadomienie osobom, co do których wniesiono reklamacje o wykreślenie z listy wyborców, najpóźniej nazajutrz po otrzymaniu reklamacji.

Art. 15.

Osoby, których prawo głosowania podano w wątpliwość, mogą wnosić obronę do głównego, względnie do miejscowego, komitetu wyborczego w ciągu 2 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

Art. 16.

Główny, względnie miejscowy, komitet wyborczy rozstrzyga ostatecznie reklamacje i przeciwrklamacje w ciągu 3 dni od chwili upływu terminu obrony w wypadkach reklamacji o wykreślenie z listy i w ciągu 3 dni od daty wniesienia reklamacji w innych wypadkach, poczem ustala ostatecznie listę wyborców w danym obwodzie głosowania.

Art. 17.

Wykreślenie nazwiska z listy wyborców winno być stwierdzone podpisem przewodniczącego głównego, względnie miejscowego, komitetu wyborczego. Wycieranie nazwisk jest niedopuszczalne.

Art. 18.

Ustalenie i zamknięcie list wyborców winno nastąpić najpóźniej 22-go dnia od daty zarządzenia wyborów.

Przedstawianie kandydatów.

Art. 19.

Kandydatury na radnych winny być zgłoszone w formie list kandydatów. Listy kandydatów składane być mają na ręce przewodniczącego głównego komitetu wyborczego nie później, niż 23 dnia od daty zarządzenia wyborów.

Art. 20.

Lista kandydatów ma zawierać:

- 1) nazwiska i imiona kandydatów, ich wiek, zawód i dokładny adres oraz numery kolejne, pod jakimi każdy z nich zostaje na listę wpisany;
- 2) nazwisko i imię pełnomocnika grupy wyborców, wnoszącej listę (art. 22).
- 3) własnoręczne podpisy wymagane w art. 23.

Art. 21.

Lista kandydatów może obejmować nie więcej, jak półtora raza tyle nazwisk kandydatów, ile wynosi liczba radnych, wybieranych w danym mieście. **Listy kandydatów obejmujące mniejszą liczbę nazwisk są ważne.**

Art. 22.

Na liście kandydatów jeden z podpisanych wyborców winien być wskazany jako pełnomocnik, do którego należeć będzie:

- 1) wręczenie we właściwym terminie listy kandydatów przewodniczącemu głównego komitetu wyborczego,
- 2) dostarczenie brakujących na liście podpisów,
- 3) uzupełnienie niedostatecznych danych co do osób kandydatów,
- 4) dostarczenie przewodniczącemu głównego komitetu wyborczego materiałów potrzebnych do badania list,
- 5) wydawanie imiennych pism delegacyjnych, przewidzianych w art. 31,
- 6) zewieranie w imieniu swej grupy związków wyborczych w myśl art. 26 niniejszego regulaminu,
- 7) prawo wycofania listy kandydatów.

Art. 23.

Każda lista kandydatów musi być podpisana conajmniej przez 20 wyborców w miastach, liczących mniej niż 5.000 mieszkańców, 40 wyborców w miastach, liczących od 5.000 do 25.000 mieszkańców, **60 wyborców w miastach**, liczących powyżej 25.000 mieszkańców.

Podpisy winny być czytelne, podać imię i nazwisko oraz adres podpisującego.

Art. 24.

Wycofanie zgłoszonej listy kandydatów może nastąpić nie później, jak na 40 godzin przed rozpoczęciem głosowania.

Art. 25.

Jeżeli przewodniczący głównego komitetu wyborczego uzna, że lista kandydatów jest nieważna, lub że nieważne są poszczególne kandydatury na niej wymienione, to zawiadamia o tem pełnomocnika w ciągu 2 dni od chwili otrzymania listy. Pełnomocnik ma prawo w ciągu doby od chwili otrzymania tego zawiadomienia odwołać się do głównego komitetu wyborczego, który sprawę rozstrzyga ostatecznie i obowiązany jest wydać decyzję w ciągu doby od chwili odwołania się do niego.

Art. 26.

Grupy, które zgłosiły, listy kandydatów, mogą przez swoich pełnomocników, wyraźnie do tego w zgłoszeniu upoważnionych, oświadczyć najpóźniej 26 dnia od daty zarządzenia wyborów, że tworzą związek wyborczy, a wówczas będą miały wobec innych grup prawa jednej grupy. Stosowne oświadczenie złożyć winny na piśmie przez swoich pełnomocników do rąk przewodniczącego głównego komitetu wyborczego wszystkie grupy, zawierające związek.

Art. 27.

Przewodniczący głównego komitetu wyborczego obowiązany jest najpóźniej na 3 dni przed dniem głosowania podać do publicznej wiadomości wszystkie ważne listy kandydatów, opatrzone numerem porządkowym według kolei, w jakiej zostały zgłoszone, oraz wszystkie ważne zawarte związki wyborcze.

Art. 28.

W razie zgłoszenia w terminie oznaczonym jednej tylko listy kandydatów, jak również w razie zgłoszenia kilku list z ogólną liczbą kandydatów nie większą od liczby radnych, przypadających na dane miasto, głosowanie nie odbywa się, natomiast główny komitet wyborczy ogłasza wybór na radnych tych kandydatów, którzy zostali zgłoszeni. W razie zgłoszenia niedostatecznej liczby kandydatów, lub niezgłoszenia ich wcale, brakującą liczbę, względnie wszystkich radnych, mianuje Komisarz Generalny na przedstawienie głównego komitetu wyborczego.

G ł o s o w a n i e .

Art. 29.

Głosowanie odbyć się powinno 31 dnia od daty zarządzenia wyborów i trwać będzie od godziny 8-ej rano do godziny 9-ej wieczorem.

Art. 30.

Najpóźniej na 3 dni przed dniem głosowania przewodniczący głównego komitetu wyborczego powinien przez publiczne obwieszczenie ogłosić dzień i godziny, w których odbywać się będzie głosowanie, oznaczyć lokal wyborczy dla każdego obwodu głosowania oraz podać do wiadomości najważniejsze przepisy, dotyczące głosowania.

Art. 31.

Przy czynności odbierania głosów przez główny, względnie miejscowy, komitet wyborczy może być obecny mąż zaufania każdej z grup wyborców, które zgłosiły listy kandydatów. Mąż zaufania winien mieć czynne prawo wyborcze do rady miejskiej danego miasta i okazać przewodniczącemu komitetu imienne pismo delegacyjne, wydane przez pełnomocnika danej grupy (art. 22 niniejszego regulaminu).

Art. 32.

Głosowanie odbywa się za pomocą kart do głosowania. Karta zawierać ma jedynie № listy kandydatów, na którą wyborca oddaje swój głos.

Numer może być drukowany albo pisany cyfrą lub słowami.

Art. 33.

Głosowanie odbywa się w sposób następujący: wyborca po wejściu do lokalu wyborczego udaje się do stołu, przy którym urzęduje główny, względnie miejscowy, komitet wyborczy i wymienia swoje nazwisko i imię. Po sprawdzeniu czy nazwisko i imię wyborcy znajduje się na liście wyborców, i po stwierdzeniu tożsamości jego osoby przewodniczący komitetu wręcza wyborcy kopertę do głosowania, ostemplowaną znakiem urzędowym. Wyborca wkłada w nią od razu kartę do głosowania i zakleiwszy wręcza przewodniczącemu komitetu, który wrzuca ją do urny wyborczej. Jednocześnie jeden z członków komitetu wyborczego czyni obok nazwiska wyborcy na liście wyborców adnotację o oddaniu głosu poczem wyborca opuszcza lokal wyborczy.

Art. 34.

Od chwili rozpoczęcia głosowania do chwili jego zakończenia winna być obecna w lokalu wyborczym większość członków głównego, względnie miejscowego, komitetu wyborczego.

Art. 35.

Z uderzeniem godziny 9-ej wieczorem przewodniczący komitetu wyborczego nakazuje zamknięcie lokalu wyborczego. Od tej chwili, mogą głosować tylko wyborcy, którzy do uderzenia godziny 9-ej znajdowali się w lokalu wyborczym.

Art. 36.

Z przebiegu głosowania prowadzi się protokół, który winien być podpisany przez przewodniczącego i co najmniej 2 członków głównego wzgl. miejscowego, komitetu wyborczego.

Art. 37.

Po zamknięciu głosowania przewodniczący głównego, względnie miejscowego, komitetu wyborczego wyjmuje złożone do urny wyborczej koperty i oblicza je, nie otwierając. Następnie porównywa się liczbę kopert z ustaloną na podstawie adnotacji liczbą wyborców, którzy głosowali. W razie niezgodności tych liczb należy odpowiednią wzmiankę zamieścić w protokole.

Art. 38.

W razie przerwania głosowania akta wyborcze, urnę wyborczą i koperty z kartami do głosowania należy opieczetować i przechować w lokalu wyborczym pod odpowiedzialnością przewodniczącego komitetu wyborczego.

Stwierdzanie wyniku głosowania.

Art. 39.

W miarę możliwości natychmiast po ukończeniu głosowania główny, wzgl. miejscowy, komitet wyborczy przystępuje do sprawdzenia ważności poszczególnych kopert i kart głosowania i do obliczenia głosów, oddanych na poszczególne listy kandydatów.

Gdyby natychmiastowe sprawdzenie ważności kart i obliczenie głosów było niemożliwe, należy zastosować przepis art. 38.

Art. 40.

Nieważne są: 1) karty do głosowania, włożone do innych, niż urzędownie ostemplowane, kopert lub włożone do kopert oznaczonych znaczkiem odróżniającym; 2) karty do głosowania nie wypełnione; 3) karty, użyte do głosowania przez wyborcę w sposób, nieprzewidziany w niniejszym regulaminie, np. podpisane lub opatrzone znakiem odróżniającym, 4) każda karta, obok której znalazłoby się cośkolwiek w kopercie.

Art. 41.

Protokół z przebiegu głosowania, odbytego przed miejscowym komitetem wyborczym, winien być

przesłany natychmiast po obliczeniu głosów wraz z kartami do głosowania, listami wyborców i wnioskami komitetu miejscowego głównemu komitetowi wyborczemu. Karty nieważne na zasadzie p. 1 i 4 art. 40-go winny być przesłane wraz z kopertami.

Art. 42.

Główny komitet wyborczy decyduje ostatecznie o nieważności poszczególnych kart do głosowania na podstawie art. 40.

Art. 43.

Posiedzenie głównego komitetu wyborczego w celu ostatecznego ustalenia wyniku głosowania winno się odbyć najpóźniej na 3-ci dzień po dniu głosowania. O miejscu i czasie tego posiedzenia powinni być zawiadomieni co najmniej na 24 godziny przed terminem członkowie komitetu i pełnomocnicy grup wyborczych, którzy mogą być na posiedzeniu obecni.

Art. 44.

Główny komitet wyborczy po obliczeniu głosów, oddanych na poszczególne listy kandydatów, przystępuje do rozdzielania mandatów radzieckich między poszczególne listy sposobem, wskazanym w dodatku do niniejszego artykułu.

Art. 45.

Porządek kolejny wybranych ustala się według następstwa nazwisk na listach kandydatów; pozostałe osoby, wymienione na tych listach, zapisuje się na listę zastępców radnych w porządku ich kolejności.

Art. 46.

Wynik głosowania w postaci ostatecznie ustalonych list osób, wybranych na radnych i ich zastępców, winien przewodniczący głównego komitetu wyborczego niezwłocznie podać do wiadomości publicznej drogą ogłoszenia w dzienniku miejscowym lub w inny sposób, używany zwykle w danej miejscowości.

P o s t a n o w i e n i a k o ń c o w e .

Art. 47.

Zakwestjonowanie wyborów może nastąpić tylko w tym wypadku, jeśli zostanie udowodnione oszustwo, przekupstwo, lub gwałt, wykluczający wolny i tajny wybór, albo jeśli podczas wyborów pogwałcone zostaną przepisy rozporządzenia o wyborach do tymczasowych rad miejskich z dnia 25 czerwca 1919 roku lub niniejszego regulaminu.

Art. 48.

Każdemu wyborcy przysługuje prawo zakwestjonowania na podstawie art. 47 ważności wyborów w ciągu 2 tygodni od chwili ogłoszenia ich wyniku. O ważności wyborów decyduje w miastach, mających mniej, niż 25,000 mieszkańców, w pierwszej instancji miejscowy komisarz powiatowy, w drugiej i ostatniej instancji komisarz okręgowy. W miastach, mających więcej, niż 25,000 mieszkańców, komisarz okręgowy decyduje w pierwszej, a Komisarz Generalny w drugiej instancji.

Art. 49.

Skargi, dotyczące nieważności wyborów, winny być składane na piśmie do głównego komitetu wyborczego, który w terminie 3 dniowym winien je przesłać wraz z wyjaśnieniem do komisarza powiatowego względnie okręgowego. Decyzja właściwego komisarza winna zapaść w terminie 3 dniowym od chwili otrzymania skargi. Od decyzji, wydanej w I instancji, służy sprzeciw w ciągu 2-tych tygodni do drugiej instancji, która wydaje decyzję ostateczną. Sprzeciw winien być złożony do rąk władzy, decydującej w pierwszej instancji. W razie unieważnienia wyborów Komisarz Generalny w ciągu 4 tygodni zarządza nowe wybory.

Dodatek do art. 44 regulaminu wyborczego:

Sposób obliczenia głosów i rozdziału mandatów radzieckich.

Głosy ważne oddane na poszczególne listy kandydatów, zostają zliczone. Otrzymałą sumę dzieli się przez zwiększoną o jedno ogólną liczbę radnych, którzy mają być wybrani w danym mieście. Przez otrzymany stąd iloraz zostają podzielone liczby głosów, które padły na poszczególne listy kandydatów. Jeżeli zostały zawarte związki wyborcze, wówczas przez wymieniony iloraz dzieli się liczbę głosów, które padły na wszystkie listy związku łącznie.

Każda lista, względnie związek wyborczy, otrzymuje mandaty w takiej liczbie, jaka wypadła z ostatniego dzielenia. Jeżeli po dokonaniu tego podziału pozostają miejsca niezajęte, to liczbę głosów, która padła na każdą listę kandydatów, wzgl. na związek wyborczy, dzieli się przez powiększoną o jedno liczbę miejsc, każdej liście, wzgl. związkowi, przyznanych. Pierwsze miejsce do obsadzenia należy się tej

liście, względnie związkowi, która wówczas wykaże największy iloraz. W ten sposób postępuje się dalej w miarę potrzeby. Uwidoczni to przykład następujący.

Przypuśćmy, że w mieście, wybierającym 12 radnych, zgłoszono 4 listy kandydatów. Na listę 1 padło 327 głosów, na listę 2 — 589 głosów, na listę 3 — 118 głosów, na listę 4 — 58 głosów. Na wszystkie listy kandydatów ogółem padły 1,092 głosy. Liczba ta zostaje podzielona przez zwiększoną o jedynek liczbę radnych, wybieranych w danym mieście, a więc przez 13.

Dzieląc następnie przez otrzymany stąd iloraz 84 liczby głosów, które padły na poszczególne listy kandydatów, otrzymujemy dla listy 1 — liczbę 3, dla listy 2 — liczbę 7, dla listy 3 — liczbę 1, dla listy 4 — 0. Liście 1) należy więc przyznać trzy mandaty, liście 2) — 7, liście 3) — 1 mandat. Lista 4) zaś nie otrzymuje żadnego mandatu. Ponieważ jednak dane miasto wybiera 12 radnych, przeto pozostaje jeszcze jedno miejsce niezajęte. Aby się przekonać, której liście to miejsce się należy, dzielimy kolejno liczby głosów, które padły na poszczególne listy kandydatów, przez powiększone o 1 liczby mandatów, tym listom przyznanych. Z pierwszego dzielenia (327 przez 4) wypada iloraz 81, z drugiego (589 przez 8) — iloraz 73, z trzeciego (118 przez 2) — iloraz 59. Lista pierwsza wykazała największy iloraz (81), zatem tej liście przyznać trzeba owo miejsce do obsadzenia. Ostatecznie więc lista 1) otrzymuje 4 mandaty, lista 2 — 7 mandatów, lista 3) — 1, razem 12 mandatów.

W razie, gdyby kilka list miało jednakowe prawo do tego samego miejsca, rozstrzyga los. Podziału mandatów między poszczególne listy grup, które zawarły związek, dokonywa się według zasad wyłożonych powyżej, z tem, że zlicza się tylko głosy, oddane na listy związku, i otrzymaną sumę dzieli się przez zwiększoną o jedynek liczbę miejsc przyznanych związkowi i t. d.

Warszawa, 25 czerwca 1919 r.

Komisarz Generalny

(—) *Osmołowski.*